

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Vasilie Alexandri.

În săptămâna aceasta se împlinesc 25 de ani, de când trupul neînsufletit al poetului Vasile Alexandri, într-o zi de toamnă timpurie, fu pogorât în mormânt „de cei nouă din Vâslui și cu sergentul zece”, a căror vitejie dela Grivița și Plevna o cântase el cu atâta iscusință.

Nu credem să fie cineva în țările locuite de Români, care să nu fi cetit vre-unul din versurile lui ori să nu fi auzit pomenindu-i-se numele. Dintre toți cari s'au îndeletnicit cu scrisul, poetul Vasilie Alexandri a știut să pătrundă cu mai mare îndemănare în inima celor ce-i cetiau lucrările și să încheie o legătură strânsă, vreme de aproape jumătate veac, între ceea ce simțea el și ceea ce doreau cetitorii lui.

Alexandri o fost moldovean născut la Mircești, într'un încântător ținut, pe care l-a iubit și cântat în versuri până la moarte. Copilăria și-a făcut-o la țară în mijlocul poporului. Și precum astăzi atâția dintre ostașii noștri își varsă focul și dorurile în versuri, tot astfel în toate vremurile Românul și-a spus păsurile lui în cântece bătrânești și în doine întristate. Marea dragoste alui Alexandri față de popor s'a arătat mai întâiu în faptul acela, că a adunat cu multă sârguință poeziile populare, le-a tipărit și le-a dat în vileag, ca să le cunoască tot omul.

Dar vrednicia lui nu s'a mărginit numai la atâta, căci el a fost un om de inimă și harnic. Apucând vremurile dela 48, adică timpul de deșteptare al neamului românesc, el a luat parte la toate, ce s'a făcut atunci pentru alcătuirea țării românești de astăzi. S'a însuflețit, a muncit și a suferit pe urma aceasta. Multe greutăți îi puneau stavilă în drum, încrederea lui însă în viitorul ne-

mului făcea ca sufletul său să nu fie umbrit niciodată de desnădejde.

Căci Românul întocmai precum stâncile
[mărește
Care'n valurile mării furtunate și ma-
[rește
Necîntite'n vecl rămân.

De atunci înainte, până la sfârșitul zilelor lui a plâns împreună și s'a bucurat cu poporul, pe care-l iubea. Toate întâmplările însemnate din vremea deșteptării naționale au găsit un răsunet viu în cele scrise de condeiul lui. Când a fost vorba de unirea principatelor (Moldova și Muntenia) sufletul lui s'a încălzit și ca o icoană a înfrățirii veșnice, a plămădit, din lacrimi și nădejdi, minunata »Iloră a Unirii.

Apoi a venit războiul crâncen pentru de a-și câștiga România neatârnată. Alături de curcani și dorobanți. Alexandri trimbița în lumea largă, vitejia neîntrecută a armatei românești, care condusă de Carol I. a scăpat dela peire regimentele rusești, zvârlite în Dunăre de puterea lui Osman-Pașa. Cu adâncă mulțumire sufletească urmărea înaintarea armatelor românești pe câmpiile Bulgariei către Grivița și văzând șirurile de oțteni, cum treceau, pogorându-se spre Dunăre, le-a făcut un neîntrecut cântec de vitejie, *Penes Curconul*, pe care îl cetesc și astăzi și îl învață pe de-a rostul toți știutorii de carte. Iar când armata încununată de slavă se întorcea biruitoare la vetrele strămoșești, Alexandri neînșelat în așteptările sale putea spune împăcat următoarele versuri:

*M-am văzut vsul cu ochii,
De-acum pot să mor ferice,
Astăzi lumea ne cunoaște:
Român zice, viteaz zice.*

Iată de ce amintindu-ne astăzi, de cele-ce au fost, un val de curaj și nădejde ni-se strecoară prin suflet. Vasilie Alexandri a

fost poetul vitejiei românești, care ori-și-unde și față de ori-ce dușman, e cea mai înaltă însușire a poporului nostru.

Vitejia Românilor la Ivangorod.

— Ce spune unul ce-a văzut? —

*Cu o mare putere s'au aruncat
Românii noștri asupra puternicei cetăți.
Ropotul puștelor, ploaia de gloanțe a
mitraliezelor, rândurile lor le răresc,
et însă dau înainte. Lupta ajunge plept
la piept, căci dușmanul opunea cea mai
îndrăjită împotrivire și nu voia să
părăsească tranșeele.*

*Acum pușcatul înceală, urmează
baloneta și patul puștii. S'afârțile
sboară în aer, sângele curge șiroate,
strigăte și gemete pline de groază*

*Ca furnicile din toate părțile, mi-
liteii și sprintenii sar în tranșee. Ce
nu poate scăpa cu fuga ori nu se predă,
este răpus fără milă. În sfârșit acest
tut iureș. nici spătoșii șarului nu pot
să i-se opună. Tranșee după tranșee
este luat. La 3 ore d. a. Românii după
o luptă crâncenă de 10 ore ajung în
mijlocul cetății și strigă: lădiască pa-
tria și împăratul.*

*Din 8 tranșee betonate și întărite
după tehnica cea mai modernă, regimen-
tul de infanterie 50, compus din Români
transilvăneni, au luat 4. Așa ne spune
comunicatul oficial dela 4 August.*

Ținem de lipsă a scoate la iveală
orice luptă, atacuri, etc. întreprinse de
ostașii noștri români, cari dovedesc vi-
tejia lor moștenită dela strămoși și ne-
țărâmurile lor alipite și iubite de gila
strămoșească și tron. Ele vor sluji ca
material la înfripirea unei istorii a acest-
tui războiu, scrise de noi înșine.

Se va face pace? Nu!

Gazeta „Viitorul”, oficiul guvernului ro-
mân publică următorul articol defond în Nr.-ul
său de Vineri, 7 August v. din care luăm ur-
mătoarele:

Arătam într'un alt articol cum răs-
boiul de acum este încă departe de a fi
ajuns în clipa hotărâtoare care să ves-
tească sfârșitul la care râvnește toată
lumea. Cumpăna puterilor uriașe din
luptă este încă cu limba la mijloc: ni-
căiri nu se vede o biruință de acelea
care să fie un nenoroc pentru unii și o
învingere pentru alții.

Pentru a învedera și mai bine, că
războiul de azi este ținut ca foarte de-
părtat de sfârșit, este de ajuns a ne
gândi la declarațiunea atât de aspră a

dlui Sassonow, făcută dinaintea Dumei rusești.

„*În să vă spun că după un an de războiu, rezultatele atâtor bătălii par a nu fi corespunzătoare cu mărima lor dar nu trebuie să se uite, că cheazăia succesului stă în stăruință. Pot să vă declar cu toată siguranța, că guvernul strâns unit cu țara întreagă nu se va gândi la o pace înainte de a fi zdrobit pe vrășmaș.*”

Tot așa zic și franțuzii:

„*Ideia unei păci necoapte sau numai aproptată este de sigur cea mai nebună dorință ce poate încolți în creertii noastre.*”

La început toți luptătorii, afară de Anglia au făcut războiul cu credința că el va fi scurt, zdrobitor chiar. Dar de abia trecuse o lună, și fără a se vedea încă în mod lămurit desvoltarea, au simțit în mod întunecos că războiul, *dimpotrivă va fi lung și grozav*. („Le Journal”, 3 Aug. v.

Puterea de atac a inamicilor noștri nu încetează a se arăta. Ea silește pe aliații noștri Ruși la o retragere în care mărețul lor curaj și izvoarele nesfârșite ale armatei lor, nu reușesc pentru moment să compensească puterea de organizație și de material a armatelor germane. Pe câmpul din Franța, spune d. Ch. Humbert, „nu încetează de a arăta tăria lor în lupte de atac.

Aceste mărturisiri dovedesc cu prisosință, că pacea este încă în acest moment departe, și că nici unul din popoarele în luptă, cari își secătuesc puterile în acest spăimântător războiu, nu se așteaptă la o pace.

Dar nu numai că războiul este departe de sfârșit El este în fapt azi în desvoltare; și a devenit altul, schimbându-se. Cum și de ce aceasta? Pentru că înainte de războiu se credea că în cuvinte de evanghelie și anumite credințe cari s'au dovedit în fapt că sunt departe de a fi... așa ceva. Aeroplanelor, lupta de tranșee, artileria industria din lăuntru în pregătirea și susținerea luptelor, totul a fost ceva nou. Și pentru că acum Franța, Anglia și Rusia au înțeles unde stă puterea Austro-Germanilor — adică în organizarea în abundență de munițiuni, — de aceea au început a-și schimba și ele felul de luptă. Schimbarea aceasta, însă, va aduce cu siguranță o luptă de iarnă, cu toate durerile unei astfel de campanii și astfel pacea va intra iarăși în cercul visurilor și dorințelor neînfăptuite.”

România să rămâie pe pace sau să între în războiu?

În Această privință ziarul „Universul” (6 August st. v.) publică următoarele păreri ale renumitului învățat militar locot.-colonel Dr. Crăinicanu.

„În împrejurările de azi eu unul cred că trebuie să dăm mâna cu pacea. Nu e de mult de când fuserăm pe picior de războiu. Că soarta ne-a fost mai bună de astădată de nu am vărsat sânge și nu s'a risipit multe vieți omenești, aceasta poate este o răsplată, pentru că prea mult s'a războit poporul românesc, ținând piept la năvălirea atâtor popoare barbare. Poate a venit și la noi norocul să privim fericiți de marea foc ce s'a întins peste mai toată Europa cum alte popoare erau scutite când noi ne războiam.

Și apoi sărmanele popoare balcanice destul se măcelăriră între ele nu tocmai așa de mult, încât poate le-ar prii și lor a se desvolta și a trăi în tihnă.

Facă cerul ca mult dorita pace să se reverse cât mai curând peste toate popoarele din lume, care apoi cu adânc oftat pentru acel mare dor vor aduce laude lui D-zeu.

Prin urmare luarea aminte a M. S. regelui și guvernului nostru de a nu intra îndată în războiu și neclintita hotărâre de a fi neutri, nu poate decât să ne bucure pe toți Români, cari în adevăr își iubesc sincer țara și neamul.

Deci să avem toată încrederea în înțelepciunea oamenilor noștri de stat, cari și de astăzi înainte vor lucra, credem, tot cu aceeași înțelepciune ca și până acum, fără să se lase a fi împinși de cineva. Sub nici un cuvânt nu trebuie să încercăm a jertfi scumpa noastră armată și țară, care la urma urmei cu siguranță tot va fi încoronată cu mare renume și succes.”

Hrana copiilor la sate.

Să grijim de copiii cari sunt stălpul neamului nostru pentru viitor!

Că mor copiii cu nemiluita la sate, nimeni nu poate tăgădui. Întrebați pe fiecare femeie, mai în vârstă, și se va jeli că din 10—12 copii, au rămas cu cel mult 3—4. Într'atâta s'au deprins cu această nenorocire, încât vorba de mângâiere e: „casă stricată din copii nu s'a văzut”. De altfel chiar statistica arată că lucrul stă rău. Acest războiu, ce-l purtăm în fiecare an, cu moartea, e nespus de păgubitor pentru neamul nostru.

Sunt multe pricinile acestei mortalități, bolile părinților: sifilisul, frigurile, alcoolismul; toate slăbesc vloga copiilor; dar hrana proastă, nepotrivită și neîndestulătoare a copiilor ține lor de frunte Mamele. — fie din lipsă, fie din neștiință, — dau copiilor o hrană cu totul nepotrivită cu vârsta.

Prost hranite și ele, li se impută nează țâța și atunci, dela 2—3 luni, încep a da copiilor „bucățele”, de obicei covrig mestecat în gură ori alte mâncări. Multe, în neștiința lor, le dau pâne muiată în rachiu. Mai e și „moțul”, cu care amăgesc copilul, de cum se naște. Aceasta-i pâne muiată, pusă într'o cârpă. Îi dau copilului de sugă fără nici un folos, până li obosesc fălcile.

Copilul până la un an are nevoie să sugă țâța la sânul mamei; altfel se betejește. Cel mult, dela 8—9 luni, i se poate da lapte de vacă. Dar lucru jalnic e că sunt sate unde copii nu știu gustul laptelui; căci nu e. Mamele li amăgesc cu terciu de măcăligă. Lihniți de foame, bieți copii mânâncă, de unde vine și vorba: „Bun rău; copii mânâncă”. Mânâncă, dar se și sting pe un cap! La țară nu e deosebire între hrana oamenilor în vârstă și a copiilor, decât doar că lor li se dă ce-i mai rău. Bărbatul se crede în drept să mânânce mult și bine, să se îmbrace și să se încălze pe dânsul; iar femeia și copiii, să se mulțamească cu cât mai puțin. Imi istorisea un învățator cum un sătean mai răsărit, meșter tâmplar, avea pretenție să bea cafea cu lapte; iar pe copii li trimitea fiământzi la școală, fără să le dea nimic de prânz, și desculți chiar pe

vreme rea. Mulți copii vin la școală, având de prânz o mână de mazăre ori de bob crud.

E fapt cunoscut că unii părinți, când au ceva mai bun, se doresc de copii. Pe urmă Duminicile, merg la târg, beau și mânâncă, iar copiii plâng acasă de foame. Măcăliga e aproape singura hrană a copiilor. Rar se mai văd pe la sate copii dolofani cu mânuțele curmate. De mici sufer foamea. De și li-i burta umflată de măcăligă, sângele li-i slab; picioarele, ca fusele și fața gălbăgioasă. Copii duc dor de toate, socot pânea ca o prăjitură. În asemenea trupuri firave orice boli se prind lesne și-iucid.

Dacă la zile mari capătă puțin pește, brânză ori carne, astea sunt mai mult ca să amăgească măcăliga, și au și cuvântul: „a mânca frumușel”, adică a lua câte o fărâmă numai din pește.

Lipsa de hrană mai potrivită, iată una din cele mai mari pricini ale stingerii copiilor.

Am putea zice că mai toți copii sătenilor sunt lihniți de foame; căci, dacă stomacul li-i plin cu măcăligă, asta nu înseamnă că-s hrăniți.

Mai de de mult orice gospodar avea grijă să aibă vacă de lapte pentru copii. Și femeia când pleca de acasă, avea grijă să lase copilului o strachină de lapte, dovadă povestea șarpelui, care bea din laptele copilului.

A mai stărui s'arătăm cât de prost sunt hrăniți copiii în vârstă cea mai fragedă, e de prisos. Învățătorii și toți cei dela țară știu. De aceea mortalitatea atât de mare nu trebuie să se mire dar să ne sperie. să ne îngrijească și deci să ne facă să căutăm o îndreptare.

Am arătat altă dată că mortalitatea aceasta mare a copiilor până la un an aduce după sine și nașteri multe, ceace-i mare risipă de puteri pentru familie, și păgubire bănească pentru familie.

Sofia Nădejde

DEPEȘI.

Întrebuintarea căilor ferate române pentru trebuințele armatei.

Budapesta. — „Neues Budapester Abendblatt” primește o telegramă din București, după care ministrul de războiu al României a poruncit ca pentru 14 Septembrie st. n. întreg materialul căilor ferate române să stea la trebuința armatei române.

Trecerea de munițiuni pentru Turcia.

București. — „Viitorul” scrie cu data de Mercuri, 12 August st. v.: „Dimineața” de ieri zice, că o amenințare ar fi fost trimisă guvernului român de către ministrul germaniei cu privire la trecerea de munițiuni pentru Turcia.

Spusele acestui ziar sunt cu totul neadevărate.

Hărțueli pe frontul sârbesc.

Budapesta. — Pe frontul sârbesc hărțuile însoțite de artilerie sunt statornice. Lângă Semlin, Sârbii au puscat fără a pricinui pagubă asupra unui vas austro-ungar. Deasupra Banatului se ivesc foarte des aviatori dușmani.

La granița muntenegrină, la Bileca și spre vest, de la Trebinie trupe dușmane mai slabe au încercat să atace dar le-am dat înapoi.

România și împătrita înțelegere.

Viena. — »Deutsche Orient Correspondenz« pretinde a ști următoarele, din gură vieneză:

În cercurile românești se vorbește că guvenul român ar fi încheiat o înțelegere cu împătrita. Înțelegerea asta nu îngăduie nici o apropiere față de puterile centrale. Se crede că dacă împătrita înțelegere ar reuși să ia Dardanelele România ar fi îndatorată să intre în luptă alături de ea.

Fabrica lui Krupp din Constantinopol.

Cotim în »Journal de Genève« dela 22 August:

Ziarele din Atena sunt informate că fabrica Krupp din Constantinopol, care lucrează zi și noapte pentru a putea ajunge în 24 ore la o pregătire mijlocie de 2000 obuze — au primit un nou număr de meșteri veniți direct din Essen.

2 crucișătoare dușmane au pătruns în Dardanele.

Atena. — Duminică au pătruns în Dardanele două crucișătoare dușmane și au bombardat bateriile turcești de lângă Kale-Sultane,

Japonezii ajută Rușilor la apărarea cetății Brest-Litovsk.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Japonezi plătiți au învățat în Brest-Litovsk, artileria rusească. Japonezii nu vreau să ia parte în luptă, le ajută însă Rușilor să ridice ziduri de pământ în jurul cetății. Soldații ruși prizonieri, spun că Japonia e gata să-i sprijinească pe Ruși pentru pământ, pe care l-ar căpăta dela Ruși.

Trimiterea acasă a rezerviștilor în România.

Stockholm. — »Noroie Wremia« scrie: Învoțiile împătritelor înțelegeri cu România au dat greș în urma neînvoielii primului ministru Brătianu. Guvernul român a hotărât ca România să-și păstreze neutralitatea. România își va concedia rezerviștii în grupuri.

Brest-Litovsk — a căzut!

Budapesta. — Comandamentul suprem german anunță: De mult timp s'a știut puternica cetate asedatul trupelor aliate. Rușii au vrut cu orice preț s'o apere. Pierderea aceasta este de o mare însemnătate pentru că a slăbit tare pe Ruși. După Brest-Litovsk sunt locuri mai puțin întărite.

Germanii au pus pe uscat la Riga.

Berlin. — Germanii au adus trupe la Riga pe insula Oesel, unde s'au întărit.

Un comunicat semifictal rusec anunță, că Germanii au pătruns, după o puternică bombardare, în orașul Arensburg și au pus stăpânire pe insula cu același nume.

Lupte grele la Ariburnu și la Sedilbahr.

Constantinopol. — În 25 c. artileria dușmană a desvoltat la Ariburnu și

Sedilbahr o lucrare când mai vie, când mai lănceda, făcând mare pradă de muniție. În 21 și 25 c. dușmanul a atacat cu puteri mai mari aripa stângă dar l-am respins.

Lupta pe mare în sinul dela Riga continuă.

Stockholm. — »National Zeitung« anunță dela granița rusească: Atacurile Germanilor sunt mai aspre la Riga. Vasele de război germane străbatând în sinul de mare au atacat vasele comerciale rusești, cari așezau mine. Vasul rusec »Reval« a fost scufundat.

Infrângerea împotrivirii rusești la Brest-Litovk.

Budapesta. — Se comunică dela cartierul presei: Împotrivirea puternică opusă de Ruși la ost de Bug, unde se încep lacurile de Rokitno a fost înfrântă după o luptă de trei zile.

Respingând trei atacuri unul după altul am ajuns la Duboko-Cerske

Rușii se retrag în grabă spre Brest-Litovsk. 5 localități din această regiune sunt în flacări.

Italianii voesc să străbată la capul de pod dela Tolmina.

Budapesta: — Se comunică dela cartierul presei: Italianii încearcă pe Isonzo de sus să ne rupă frontul, dintre Flitsch și capul de pod dela Tolmina, în lungime de 25 kilometri. Ei au adunat în acest scop o artilerie grozav de puternică și făcând o mare pradă de muniție încearcă să ușureze atacurile infanteriei lor. Dar nici aceasta încercare de rupere a frontului nostru nu le va reuși.

Socialistul Liebknecht dorește pacea.

Cetim în ziarele berlineze: În Reichstag deputatul socialist Liebknecht a întrebat dacă guvernul ar fi gata să înceapă îndată încercări de pace pe temelia lăsarii de orice luare de pământ în cazul când ceilalți dușmani ar fi dispuși de asemeni să trateze

Secretarul de stat d. de Jagow a răspuns: »Eu cred că sunt de o părere cu adunarea când declar că această chestiune este de ne folos acum« (vii aplauze).

Deputatul Liebknecht încercă să vorbească, însă glasul i-a fost acoperit de aplauzele cari se reînnoiau neîntrerupt, de strigăte și de risete. Președintele s'a văzut silit de mai multe ori să îndrume la ordine.

Noul guvern grecesc.

Popularul bărbat de stat al Greciei Venizelos, a primit sarcina de a forma noul cabinet grecesc, și Marți a prezentat regelui lista membrilor noului guvern, care a fost primită din partea regelui. Noii ministri au depus jurământul. Venizelos și-a păstrat sieși portofoliul ministerului din afară. Se zice, că între regele Greciei și noul său ministru s'a ajuns la înțelegere, ca politica Greciei să fie și pe mai departe o politică de neutralitate.

Un sfat de miniștri român.

Un sfat de miniștri român a avut loc Vineri la București. Despre decursul acestui sfat ziarul »Dimineața« comunică următoarele:

D. Brătianu a informat pe miniștri cu ultimele știri asupra întâmplărilor care se desfășoară în Balcani.

Ținuta Bulgariei este încă cu totul nelămurită și după informațiile cari le au diplomați Impătritei Înțelegeri, se poate ca bulgarii să primească o învoială cu Turcia, deși se continuă la Sofia tratative cu reprezentanții Impătritei Înțelegeri.

S'a discutat și puțința unei intrări în acțiune a Bulgariei contra Serbiei și s'a hotărât ca în acest caz România să facă un anumit demers asupra căruia se păstreze toată taina.

Ziarul »Epoca« mai scrie:

O persoană sosită din Calafat, ne confirmă o știre pozitivă:

Bulgarii îngrămădesc puternice forțe militare la granița Serbiei.

În spre Vidin au fost trimise numeroase regimente de artilerie și infanterie.

Ori cât s'au făcut aceste deplasări pe ascuns, numeroase persoane din Calafat au căpătat știri precise asupra acestui fapt senzațional.

O apăsare contra Sărbilor pare de temut. Sau e vorba de o apăsare spre a provoca pe sârbi să cedeze imediat. De sigur și guvernul a trebuit să fie informat de acest fapt.

Brest-Litovsk a căzut.

Budapesta, 25 August.

Honvezimea ungară de sub comanda generalului Arz a ocupat erisatul Kobilany, la sud-vest dela oraș, și prin aceasta a spart linia din afară a brăului, atacând în spate fortul cel mai apropiat.

Infanteria din Galiția vestică, din Silezia și Moravia nordică a dat tot atunci asalt și a ocupat întăritura dela sud de satul Korisczin, în timp ce trupele germane au ocupat pe frontul nord-vestic trei întărituri, iar azi dimineață au ocupat cetățuia ce se află la podul căii ferate.

Intr'aceea trupele aliate au respins pe dușman peste riul Lesna și în ținutul plin de păduri și mocirle la nord-ost de Brest-Litovsk, Cavaleria noastră care urmărește pe Ruși spre nord dela Kowel, a imprăștiat la Bucnyi și la Wyzwa trupele din urmă rusești.

La trupele cari se află în Galiția estică nu e nimic nou. Höfer.

Berlin, 25 August. Armata lui Hindenburg a dat lupte la Bausk și Schönberg la ost și sud-ost de Mitau. Spre ost și sud-ost dela Kowno luptele continuă. La Olita trupele noastre se apropie de pozițiile înaintate ale dușmanului.

Intr' Sejnny și Merecz, lângă Njemmen, dușmanul a fost respins. Părți din armata generalului Eichorn pătrund spre ost, în pădurea situată la ost de Augustow. Mai departe spre sud ne luptăm pentru linia Beresowka. Avantgardele noastre au ajuns la Bialistok.

Armata generalului Galwitz a respins pe dușman spre nord dela linia Orlonka și spre sud-ost dela Bialistok.

Dinaintea armatei principelui Leopold de Bavaria dușmanul bătut rău s'a refugiat în interiorul pădurii dela Bialowieska. El se mai împotrivesc numai la sud de pădure și spre nord-vest dela Kamienc-Litowski.

Fortăreața *Brest-Litowski* a căzut. In timp ce corpul de armată austro-ungar al generalului de infanterie Arz a ocupat erii după amiază după o luptă înverșunată cele două forturi ale frontului vestic, corpul de rezervă 22 din Bradenburg a ocupat cu asalt forturile frontului nord-vestic, iar peste noapte au pătruns în interiorul orașului. Văzând aceasta, dușmanul a predat fortăreața.

Pe întreg frontul dela pădurea dela *Bialowieska* și până la ținutul mocirlos *Prutjet* (la sud-ost de *Brest-Litowski*), urmărirea e în curgere.

La Zlota Lipa am spart frontul rusec.

Budaposta, 39 August. Izbânzile noastre dela *Wladimir-Wolinskij* și dela *Zlota-Lipa* au frânt pe un front de 150 km împotriva dușmanului. Localități în flacări arată peste tot calea retragerii Rușilor. Numărul prizonierilor s'a ridicat la 10,000.

Trupele Pflanzler-Baltin, dintre cari la atacul de alaltăieri au dat din nou dovezi de mare vitejie probatele regimente croate și regimentul de infanterie 52 Arhiducele Frideric, urmărește pe dușman spre *Buccac*.

Armata generalului Boethmer, compusă din forțe austro-ungare și germane, înaintează peste *Poahaice* spre *Zborow*. Orașul *Zluzow*, pe care Rușii l'au aprins, a fost ocupat de armata lui Böhm-Ermolli.

Corpurile generalului Puhallo au respins mai multe trupe dușmane și urmăresc pas de pas pe dușmanul care se retrage spre *Luck*.

La *Rohrin*, unde trupele noastre aliate au câștigat zi de zi teritoriu, numai drumurile spre nord-est le mai sunt deschise Rușilor.

Trupele austro-ungare au ajuns în ținutul dela *Seresowo* și la marginea sud-estică dela *Bielowieskaja-Pusca*.

General *Höfer*.

Atacuri italiene respinse.

Budaposta 26 August. — In linia dela *Doberdo*, Italianii au îndreptat erii un nou atac la *Monte dei sei Busi*, dar au fost respinși ca totdeauna.

Înainte capului de pod dela *Görz* au domnit liniște. Pe celelalte puncte al frontului dela *fărure* s'au dat în unele locuri lupte de artilerie, cu deosebire în jurul de *Flitsch*, unde infanteria dușmană se mișcă cu multă precauțiune să se apropie de pozițiile noastre.

Atacul contra liniei nordice a plătoului de *Lavarone*, despre care erii am anunțat că l'am respins, a fost îndreptat de mari forțe dușmane.

Italianii au bombardat zece zile, zi și noapte forturile noastre, iar alaltăieri seara artileria italiană și-a îndreptat focul său de o tragere foarte repede asupra frontului nostru *Cima di Vezzena-Basson*. Până la miezul nopții ne-au împrescat pozițiile cu pușcături de tot felul de calibre, iar după aceea mai multe regimente de infanterie și batalioane de alpini au dat asalt contra pozițiilor noastre. Bravile noastre trupe din Tirol însă și țintașii, ajutați în mod strălucit de țantașii, și artileriștii din Austria-superioară, au respins fiecare

asalt, așa că în zorii zilei atacul dușman era de tot zădărnicit. Chiar numai în pedeci au rămas 200 Italiani morți. Din faptul acesta se poate judeca câte jertfe omenesti i-a putut costa pe Italiani acest atac. Pierderile noastre sunt mici.

Un aviator al nostru a aruncat cu succes mai multe bombe asupra fabricii de munițiuni din *Brescia*.

General de divizie *Höfer*, locșiorul șefului de stat major.

Puterile luptătoare și România.

»*Deutsche Tageszeitung*«, unul dintre cele mai însemnate ziare germane, publică o lungă corespondență din București, după cari sfatul de miniștri român ar fi aproape în fiecare zi întrunit. Chestia vinderii în afară a cerealelor, care e destul de grea, nu poate fi însă singura talmăcire pentru aceste întruniri dese ale miniștrilor români.

Mai e în joc și, în mai largă măsură politica din afară. Până acum, România a fost mândră de bărbății ei de stat, cari au reușit un an de zile să se cumpănescă între cele două grupuri de puteri. Dar acum lucrurile nu mai merg.

Germania a cerut în mod energic să i-se îngăduie și ei ceace s'a îngăduit unui alt stat: trecerea de munițiuni. România a dat îndăcăt această cerere. De ce? O știe oricui copil. Rușii nu reușit încă în Mănu să lege mâinile lui Brătianu.

E adevărat, Brătianu ar fi în his ochii și ar fi îngăduit pe sub mână ceace voiau sau trebuiau să oprească în mod oficial: trecerea. Dar prietenii împătritei înțelegeri din București făceau scandal ori de câte ori Brătianu voia să facă puterilor centrale vre-un serviciu pe sub mână.

Situația României e grea, fiindcă acum a venit și Rusia să ceară ca să i-se permită să treacă 250,000 de oameni ca să atace Turcia și prin Bulgaria și Brătianu nu știe ce să facă.

In cel dintâi moment Brătianu s'a gândit să schimbe guvernul, formând un guvern taro cu Carp, Marghiloman, Ferichide și Maiorescu. Dar la consiliul de coroană, care a avut loc la Sibiu și la care au luat parte pe lângă bărbății de stat sus pomeniți și mai mulți ofițeri superiori, s'a spus parerea că cererea rusă nu e serioasă și că cererea Rusiei trebuie ținută mai mult ca o apă-are contra spășirii germane în chestia trecerii de muniții.

Brătianu a respins dar atât cererea germană cât și cea rusă și s'a retras pe moșia sa. Când se va reintarce va continua tratativele cu ambelă părți. Dacă însă îi va merge tot atât de bine României cu tactica sa în al doilea an al rășboiului ca în cel dintâi, aceasta e altă întrebare.

Ce se crede la Paris despre România

Zarul »Seara« primește dela corespondențul său următoarele știri din Paris:

In ce privește România ziarele arată o mare bucurie. Fiecare scrie, că s'ar fi încheiat »în fine« un tratat între puterile Impătritei Înțelegeri și România, prin care s'ar fi dat toate cererile formulate de aceasta din urmă. Momentul intrării în acțiune ar rămâne să fie hotărât de guvernul din București, în înțelegero cu statul major al armatei rusești. S'ar aștepta numai un început de ofensivă rusească spre Bucovina, pentruca mobilizarea armatei române să se decreteze.

Nu știm dacă au sau nu vre-o temeinicie aceste știri, cari au fost date de întreaga presă, și care aveau drept izvor o agenție telegrafică destul de serioasă. Dacă însă ursul dela nord și-a putut impune voința sa la București

cu laba sa greoaie, ne întrebăm îngrijorați dacă intrarea României în acțiune nu va fi o săritură în necunoscut? Numai printr'o întâmplare a istoriei țările românești au putut trăi în veacurile trecute o viață autonomă și scăpa în veacul trecut de oceanul slavismului, care le amenința dala nord. Basarabia a fost prima jertfă a ambițiilor țariste și prin smulgerea acestei mănoase provincii din trupul Moldovei de odinioară, Rusia credea că se îndreaptă cu pași repezi spre Țarigrad. A trecut 103 ani dela marea crimă contra poporului român, și tot Prutul este frontiera în panslavismului. Se poate însă mâine întâmpla, prin aceeași întâmplare a istoriei, ca România se înceteze de a mai avea o viață națională. Se poate că viitorul se ne aducă soarta tragică a poporului belgian, polonez, ucrainian.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 2 Septembrie n.

Episcopul Radu la moștenitorul de tron. Cu ocazia audienței date episcopului Radu de către moștenitorul tronului s'au adus mari laude regimentelor românești, cari s'au distins în decursul actualului rășboiu. Moștenitorul a accentuat în deosebi vitejia regimentului 50, dovedită la Ivangorod. Episcopul Radu a răspuns că e cu atât mai mulțumit de ținuta regimentului 50 întrucât însuși episcopul a aparținut acestui regiment. Moștenitorul s'a interesat mai deaproape de soarta românilor.

O telegramă a regelui României. La telegrama omagială trimisă regelui de Mitropolitul-Primat cu prilejul aniversării a 50 a, regelui Ferdinand a răspuns înaltului prelat următoarele:

Pentru călduroselo și atât de bine simțitele urări ce-Mi prezentați astăzi și din partea clerului, Vă aduc vâlo mele mulțumiri.

In vremeurile de grea răspundere, mai mult decât oricând, trebuie să ne îndreptăm gândul și rugăciunile noastre spre Atotputernicul. El ne va călăuzi spre a conduce scumpa noastră țară cu bine.

Ferdinand I

A ars biserica rom. gr.-cat. din Cerghezul. Marț, în 21 August preatul local so duse la biserică să țină sf. liturghie pentru cei duși pe câmpul de luptă. Terminându-se sf. slujbă în altar niște lumini au rămas aprinse. Pe la zece ore a. m. vecinii simțiră miros de fum de pânză arsă. Nimănui nu-i trecu prin minte, că ar veni din biserică. Pe la trei ore d. m. observând niște femei că din biserică iese fum, au început a striga prin comună »foc, foc, arde biserică!«. Norodul întreg a început să alerge acolo izbucnind în lacrimi, dar din biserică n'au putut fi scosese nimic, nici cărți, nici odăjdii, nici preț de un filer, ba și banii din lada bisericii s'au topit. Din nefericire n'a fost nici asigurată. A ars întreaga biserică cu clopotnița cu tot, așa că n'a rămas numai scum și cenușă. Dumnezeu știe, când vom mai putea avea o biserică modestă chiar și asemenea aceleia care a fost. Poate vor trece ani de-arândul nefiind biserică bogată. Oamenii cu dare de mână, nu vor pregeta a ne ajuta cu obolul lor, pentru a se putea câștiga, cumpăra, odoarele și odăjdiile de lipsă, se putem asculta din nou într'o căsuță umilă sf. liturghie și frumoasele noastre rugăciuni, cari ne sunt mângâierea sufletului nostru.

D'ale holerei. In vreme de o săptămână, din 2 până în 8 August a. c., s'au ivit pe întreg teritorul Ungariei 565 cazuri de holeră. Au murit 313 persoane.

Condamnați la moarte. Șapte fruntași din Galiția au fost condamnați la moarte din partea judecătoriei militare din Viena, pentru trădare de patrie și trădarea intereselor militare. S'a dovedit, că reprezentau și propagau interese rusești. Intre cei condamnați se află și unul, care era deputat în senatul imperial dela Viena.

Opt cetăți și forturi rusești în patruză săptămâni. Puține cazuri vor mai fi în istorie, când în câteva săptămâni să cadă așa de multe cetăți și forturi, care au fost clădite și întărite în curs de zeci de ani. Eată locurile rusești cucerite în ultimele săptămâni: în 4 August Vargovia și Ivangorodul, în 14 August Kowno, în

23 Iulie Rozan și Pultusze, în 9 August Lomza, în 11 Visna, în 17—19 August Novogheorghievsc. Altele, ca Ostrolenka și Zgrce, au căzut mai înainte.

Luptele pe munți cu italienii. Până înălțimile dela Krm, sunt acum zece săptămâni, de când italienii fac atacuri ziua și noaptea. Și nu izbutesc. Luptele se dau la înălțimi de peste o mie și peste două mii de metri. Sunt din cele mai sângeroase ce se pot închipui. Greutățile, ori cât ar fi de mari soldații noștri le suportă, căci transportul de munițiuni și provizii urmează nerurburat. Olima este ciudată: ziua e cald, uneori e fierbinte, iar noaptea îngheață. Fără haine de iarnă, oamenii s'ar prăpădi de frig — în August. Vârful cel mai înalt din Krm se numește stânca morții. Șanșurile în peatră zac foarte aproape de ale dușmanului. Italienii pornesc năvala cu strigăte de „Avanti!"; ai noștri îi primesc strigându-le: Avanti, Briganti!

Caz de moarte. Din Frankfurt pe Mein se anunță încetarea din viață a doctorului Paul Ehrlich, mort în etate de 60 ani, S'a făcut re-

numit în lumea științifică prin serul său antisi-filitic, a cărui valoare deși nu este încă definitiv hotărâtă, totuși în numeroase cazuri a dat rezultate surprinzătoare. În 1908 Ehrlich a obținut premiul Nobel și alte multe distincții.

Aspre măsuri militare în Basarabia. »Universul« primește din Iași următoarea informațiune;

În ultimele zile, autoritățile rusești aplică măsuri militare foarte aspre în toată Basarabia. Toate trenurile ce sosesc din România, chiar dela frontieră, sunt supuse unui control riguros. Imediat toate vagoanele sunt ocupate de jandarmi. Călătorii nu au dreptul a părăsi vagoanele ale căror perdele sunt lăsate și ușile închise. Aceste măsuri sunt păzite până la eșirea din Kișinău.

Scopul acestor măsuri este de a împiedeca pe călători să vadă marile concentrări de trupe ce se fac pe liniile ferate din Basarabia.

Oarele de oficiu la „Albina“ — Centrala în Sibiu se țin, cu începere dela 1 Septembrie a. c. n. dela 8—12 a. m. și 3—5 după amiază.

Un Român batjocorit în restaurantul gării din Turnul-roșu. Proprietarul fruntaș din Poiana, Nicolae Muntean, pe care îl știe toată lumea ca om de cinste, aflându-se la Turnul-roșu, pentru a aduce porumb din România, așezându-se la o masă în restaurantul de cl. II al gării, a fost dat afară cu puterea de o *ovreică*, ce ține cu chirie restaurantul, spunându-i-se că Românii să steie în cl. a III-a.

Pentru fapta aceasta, ar trebui ca toți Românii să știe cum să se poarte de-aci înainte, cu aceia cari nu respectează haina românească!

Indreptare. O femeie, a cărei nume nu-l cunoaștem, din răutate ne-a dat să publicăm un anunț fals de căsătorie iscălit *Maria Giurgiu* din Săliște. Ne pare rău că am fost trași pe sfoară și că a fost luat în nume de răs numele cinstit al unei familii românești.

Ultime știri.

Prisonieri ruși duc mașinile de pușcat.

Prisonierii, ruși duc mașinile de pușcat pe cari soldații germani le-au luat dela ei. Mașinile de pușcat rusești se poartă pe roate, nu pe cai ca ale noastre. Mai târziu o să puște cu ele soldații noștri.

Incordarea relațiilor germano-americane.

Londra. — „Daily Telegraph“ anunță din Washington:

Pentru cazul când Germania n'ar declara de o nedreptate torpilarea vasului de transport „Arabic“, se vor da îndarăt ambasadorului german la Washington pașapoarte, iar ambasadorul american la Berlin va fi rechemat. Con-

gresul american a fost convocat pentru a-și spune cuvântul în chestia mobilizării armatei și flotei.

Cetatea Luck a căzut.

Budapesta, 1 Septembrie. Trupele noastre înaintând cu izbândă au ocupat cetatea Luck.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

A. nagyszebeni kir. járásbírósgától, mint büntetőbírósgától.

B. 2084 /6 szám.
1915

Ő Felsége a Király nevében:

A nagyszebeni kir. járásbírósg mint büntető bírósg rágalmazás vétsége miatt Petrisin Gyula ellen irdított bűnügyben a főmagánvádó vádjá felett dr. Jovian Jenő kir. aljársbíró és Simó János jegyzőkönyvvezető részvételevel, dr. Fruma János ügyvéd mint magánvádó képviselője, a szabadlábbon lévő vádlott és dr. Lásdy István ügyvéd mint védő jelenlétében Nagyszebenben 1915 évi július hó 7-ik napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után meghozta a következő

Ítéletet:

Petrisin Gyula vádlott 43 éves, gr. kat. nőlen, titkár a „Duna“ biztosító intézetnél, katonai szolgálatának eleget tett, kereskedelmi iskolát végzett vagyontalan, bűnös az 1914. évi XLI. t. c. 2. §-ában ütköző becsületsértés vétségében, amelyet úgy követett el, hogy Nagyszebenben 1915. évi március hó 15-iki kelettel főmagánvádó címére egy levelet küldött és ebben főmagánvádólóról a következőket állította: hajszát indított a társaságom jó hírneve és Popescu Julián ur existenciája ellen, melynek igazi célja, sajnos csak ma látom, az volt, hogy társaságomat és Popescu urat a román közönség körében discreditálja, illetve lehetetlenné tegye, ezen ténykedése sem a biztosító, sem az igazgatóhoz, legkevésbé uri emberhez méltó nem volt; az uriember tisztességével nem összeegyező a sajtószabadsággal visszaélni rosszindulatból személyeskedni. Nem eljárás egy családapa ellen okmányokat gyűjteni és azokat ellene felhasználni, kenyerét támadni és jóhiszeműségét kétségbe vonni. Az pedig személynélenség volt, hogy önmagát szakértőnek kinvezte és prókatoroskodott. Az én félrevezetéssel sikerült önnek a rágalmazás vádjától megszabadulni de remélem téves eljárását habár későn, de mégis igyekezni fog helyrehozni, melynek módját az ön karakter felfogás és tisztességérzetére bízom.

A kir. járásbírósg ezért Petrisin Gyula vádlottat az 1914. évi XLI. t. c. 4. §. 1. bekezdés alapján a Btk. 91. §-ának alkalmazásával 100 korona pénzbüntetésre ítéli;

a pénzbüntetés végrehajtását a Bp. 1. §-a alapján 3 évi próbajőre felfüggeszti;

a pénzbüntetés behajthatatlansága esetére a Btk. 53. §-a alapján 10 napi fogházra kell átváltoztatni.

A pénzbüntetés a felfüggesztő ítélet végrehajtását kimondó végzés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a nagyszebeni kir. járásbírósg vezetőjénél az 1892. XXVII. t. c. 3 §-ában meghatározott célra megfizetni.

A vádlott a Bp. 480. §-a értelmében köteles a felmerülő bűnügyi költséget az államkincstárnak megtéríteni; de a költségeket a kir. járásbírósg az 1890. XLIII. t. c. 4. §-a alapján egyelőre behajthatatlannak nyilvánítja.

Köteles a vádlott a főmagánvádóknak 76 koronát perköltég fejében az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni,

Köteles a vádlott az 1914. évi 41 t. c. 28. §-a értelmében az ítélet jogerőre emelkedése után, jelen ítéletet egész terjedelmében, indokaival együtt saját költségén a „Foaia Poporului“ című helyi román nyelvű lapban közzétenni.

Az ügyvédek díja fejében a Bp. 485. §-a alapján dr. Fruma János ügyvéd részére főmagánvádóval szemben 96 koronát, dr. Lásdy István ügyvéd részére 68 koronát állapít meg.

Indokok:

Főmagánvádó vádat emelt vádlott ellen a miatt, hogy Nagyszebenben egy 1915. évi március hó 12-én kelt levelében a következőket állította róla: „Hajszát indított társaságom jó hírneve és Popescu Julián ur existenciája ellen, melynek igazi célja, sajnos csak ma látom az volt, hogy társaságomat és Popescu urat a román közönség körében discreditálja illetve lehetetlenné tegye, ezen ténykedése sem a biztosító, sem az igazgatóhoz, legkevésbé uriemberhez méltó nem volt; az uriember tisztességével nem összeegyező a sajtószabadsággal visszaélni rosszindulatból személyeskedni. Nem eljárás egy családapa ellen okmányokat gyűjteni és azokat ellene felhasználni kenyerét támadni és jóhiszeműségét kétségbe vonni. Az pedig személynélenség, hogy önmagát szakértőnek kinvezte és prókatoroskodott. Az én félrevezetéssel sikerült önnek rágalmazás vádjától megszabadulni de remélem téves eljárását habár későn, de mégis igyekezni fog helyrehozni, melynek módját az ön karakter felfogására és tisztességérzetére bízom, mint-hogy ezen állítások és kifejezések lealacsonyító és megbecstelentők rá nézve, kérte ezért vádlottat az 1914. évi XLI. t. c. 2. §-ába ütköző becsületsértés vétségében bűnösnek kimondani és a 4. §. értelmében megbüntetni és a felmerült költségek megfizetésében elmarasztalni.

Vádlott beismerte, hogy a feljelentéshez másolatban becsatolt levél eredetijét ő írta, de azt hozta fel védekezésül, hogy főmagánvádó 1914. évi augusztus havában a helybeli román lapokban a „Duna“ biztosító tár-

saságot amelynek ő a titkára és Popescu Julian vezérellel megrágalmazta. Popescut azzal, hogy a háborús biztosítások közül a biztosítottakat rászédte, főmagánvádó jogellenes fellépése volt a rugója a levél megírásának, felhozta, hogy valóságos hajszát indított főmagánvádó ellene és társasága ellen és ő levelében ezeket vetette szemére főmagánvádóknak, azonban a levél hangja nem volt sértő szándékkal írva, hanem azt célozta, hogy főmagánvádó eljárását megbánva igyekezék helyrehozni a tévedését és az ügy békésen intéztessék el.

Azon körülményre, hogy vádlott jogellenes hírlapi támadást intézett a társaság és Popescu vezérellel személye ellen becsatolt hiteles meggyorfordításban a „Revista Economica“ 3 lappéldányát és hajszára és arra, hogy valóságos szervezet alakult „Albina“ kebelében Popescu Julián tönkretételére, kérte tanuként kihallgatni Vetesán János, Pop Konstantin, Lásdy József, Popescu Julián és nejét, nagyszebeni lakosokat. A bizonyítási eljárás során, főmagánvádó beismerte, hogy ő a „Telegraful Român“ című lapban írt egy közgazdasági cikket a háborús kockázatu biztosítások vita tárgyához amely a „Revista Economica“ 1914. évi augusztus hó 15-iki számában is megjelent és ezért vállalta a felelőséget, de a cikknek a végén írt szerkesztői megjegyzés nem az ő tollából eredt, valamint nem ő írta, az 1914. évi augusztus 22-iki és 29-iki lappéldányokban háborús biztosításokról írt cikkeket felhozta, hogy az általa írt egy tárgyilagos közgazdasági cikk, melyben egy szóval sem említi a „Duna“ társaságot, sem vádlott személyét, sem Popescu Juliant; a cikket közérdekből írta, miután a közönség körében panaszhangok merültek fel a „Duna“ biztosító társaság ügynökének a háborús biztosítási ügyletek megkötésénél tapasztalt: visszaélései miatt; főmagánvádó Popescu Julian inkorekt eljárására vonatkozólag kihallgatni Duka István, Stanku János, Simonis Lajos és dr. Cristea Miklós tanukat.

A tárgyalás során vádlott abboli védekezéséből, hogy az „Albina“ kebelében valóságos szervezet alakult a „Duna“ társaság ellen és Popescu Julian tönkretételére, a feladott tanuk igazolni nem tudták, azon körülmény: hogy fővádó egy ízben Popescu Juliánnak pofot ígért, ha rosszat beszél a „Banca Generala“-ról, üldözés számba azért nem jöhet, mert ebbeli fenyegetése főmagánvádóknak feltételes volt.

A hírlapi támadást illetően a kir. járásbírósg megállapította, hogy főmagánvádó tollából csak a „Revista Economica“ augusztus hó 14-ik számában megjelent cikk eredt, de ezen cikk tényleg név és személy megemlítése nélkül foglalkozik a háborús biztosítással és a tárgyilagos közgazdasági cikkek színvonalán áll, a cikk végén csúllaggal megjelölt észrevételeket nem főmagánvádó írta, hanem a lapnak felelős szerkesztője, aki főmagánvádóval nem egy személy, miért főmagánvádóknak ebben az irányban kifejtett hírlapi tevékenysége nem tekinthető jogellenesnek, vádlottnak a cikk felett érzett haragja túlzékenységéből eredt; már pedig az 1914. évi XLI. t. c. 18 §-a azt az erkölcsileg el nem ítéhető felháborodást részesei méltánylásban és biztosít vádlottnak a bűnösség kimondása dacára büntelenséget, amelyet értettnek, jogellenes kihívó botrányos viselkedése kiváltani szokott ilyen magatartást a védelem igazolni nem tudott.

Főmagánvádó az általa kihallgatni kért tanukkal igazolta, hogy Popescu Julián, akit vádlott védelmében vett a biztosítási ügyletek megkötésére előtt tett olyan kijelentést, hogy a társaság amelynél ő szolgált, háboru esetére is a teljes összeget garantálja a mi után vitára adván okot a közönség tájékoztatása végett írta a „Revista Economica“ 1915. augusztus hó 15-iki számában megjelent cikket. Amennyiben vádlott társasága ezen cikk által találva érezte magát, vádlott a „Duna“ biztosító társaság nevében a törvény rendes útján keresett volna orvoslást, de nem a feljelentés alapjául szolgáló levél megírásával.

Igaz ugyan, hogy a becsületsértés alapjául szolgáló levél választekos hangon van megírva, de az abban foglaltak főmagánvádóra nézve megszegyenítő és lealacsonyító és olyan társadalmi állásu egyének közt, mint a milyenek a felek a vádlott által állított tények súlyos becsületsértést tartalmaznak.

Mint-hogy pedig vádlottnak cselekménye az 1914. évi XLI. t. c. 2. §-ban írt becsületsértés vétségének tényálladékát kimeríti vádlottat beszámítást és büntethetőséget kizáró ok hiányában bűnösnek kimondani és ugyanazon törvénycikk 4. §. 1. bekezdése értelmében megbüntetni kellett.

A büntetés mértékének a kiszabásnál a kir. járásbírósg enyhítő körülménynek vette vádlott beismerését, fedhetetlen előéletét, felhevült kedélyállapotát, ideges lobbánékony természetét súlyosbító körülményként vette, hogy vádlott számottevő társadalmi állásu egyént értett meg főmagánvádó személyében, mint-hogy pedig az enyhítő körülmények nagy számszám voltak a Btk. 91. §-ának alkalmazása indokolt és a kiszabott büntetés vádlott bűnössége fokával arányos.

A büntetés végrehajtásának a felfüggesztését indokolja az a körülmény, hogy vádlott fedhetetlen előéletű egyén és vádlottal szemben a Bp. 2. §-ában felsorolt kizáró okok fenn nem forognak és a bíróság a kedvezmény megadásától vádlott jövőbeli viselkedésére vonatkozólag kedvező hatást vár.

Nagyszebenben 1915. évi július hó 9-ik napján.

Dr. Jovian Jenő, s. k. aljársbíró.

A kiadmány hitelül
Liszka Sándor,
jbrósági kezelő.

„DRĂGANUL“

Reuniune de păstrare și credit ca însoțire în Sebeșul-mare.

Convocare.

»Drăganul« reuniune de păstrare și credit ca însoțire în Sebeșul-mare, prin aceasta în sensul Statutelor convoacă membrii la

a IV-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 5 Septembrie 1915 st. n. la orele 2 p. m. în localitatea Reuniunii (iar în caz când nu sã vor aduna membrii în număr recerut atunci se va ține în 12 Septembrie a. c. fără considerare la numărul membrilor) cu următorul

PROGRAM :

1. Deschiderea adunării, alegerea unui notar și 2 bărbați de încredere.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Staverirea Bilanțului pe anul de gestiune 1913/14, decis asupra pierderii și darea absolutornului.
4. Eventuale propuneri.
5. Inchiderea adunării.

Sebeșul-mare, la 22 August 1915.

Direcțiunea.

Active		Contul Bilanț la 30 Iunie 1915.		Pasive		Spese		Contul Profit și Perderi		Venite	
		K. f.						K. f.		K. f.	
Cassa în număr	63.78	Părți fundamentale	5.361.95	Interese la depuneri	978.07	Interese escont.	4.846.94				
Imprumuturi	61.060.30	Depuneri spre fructificare	21.957.03	Dare de int. depuneri	97.80	Provizțiuni	1.189.29				
Cont curent „Vatra“ (Bon)	4.920.—	Reescont	39.973.—	Interese reescont	4332.27	Interese de întârziere	88.83				
Mobilier	200.—	Pro Diversi	1.238.31	Spese	427.82	Perdere	435.90				
10% amortizare	20.—	Interese anticip.	265.20	Salare	645.—						
Interese restante	2.135.51			Din mobilier	20.—						
Perdere	435.90										
	64.795.49		68.795.49								

Vaseliu Lung, m. p. contabil
Sebeșul mare, la 30 Iunie 1915.

Nicula, m. p. contabil la „Vatra“

Direcțiunea:

Muntean, m. p.   Giurgiuman, m. p.   Lung Ioan, m. p.   Popa, m. p.   Lung Georgie, m. p.

Comitetul de supraveghiere:

Ioan Laze, m. p. prezident   Vaseliu Lung m. p.   Vaseliu Dumitras, m. p.   Ioan Geller, m. p.   Vaseliu Lung, m. p.

N. u. 9929/1915.

Publicațiune.

În înțelesul ordinațiunii d-lui ministru de interne Nr. 26840/915 orașul se va îngriji de bucată sau făină pentru acei locuitori, cari nu sunt în stare să-și acopere până în 15 Septembrie a. c. trebuințele ce le au din bucată (grâu, orz, secară, ovăș), și anume pentru timpul până la 15 August 1916 pentru producători cu câte 18 kg. iar pentru reproducători cu câte 10 kg. potrivit de cap în fiecare lună.

Deci toți aceia cari nu-și pot acoperi singuri prin creditul lor până la termenul numit trebuințele anuale de făină, să se arunce spre a se conserio la magistratul orașenesc în sala de ședințe, căci altfel nu vor fi luați în seamă la prevederea cu bucată a orașului.

Anunțarea se face în ordine alfabetică, și anume: din partea acelorora ale căror nume de familie se încep cu litera A până la G, să se înștiințeze în 6 Septembrie a. c. înainte de amiază dela 8—12 și după prânz dela 3—5; aceia a căror nume de familie se începe cu litera H până O în 7 Septembrie; iar cei cu numele de familie de la P până la Z în 8 Septembrie la ciaturile amintite.

Cu prilejul anunțării fiecărui se subscrierea se trebuie să se îndatoreze că primește cantitatea înștiințată cu prețul maximal din partea orașului, căci altfel suma ce-i vine, se va încasa pe calea execuției după sistemul dării directe.

Nagyszeben (Sibiu).
Magistratul orașenesc.

Pentru mari proprietari și gospodari!

Cumpăr grâu, orz, ovăș și săcară ori cât de mult ar avea cineva.

Sigmund Felter.

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 1.

Publicare de licitațiune publică.

Pe baza protocolului luat de mine sub Nr. 374/915 fac cunoscut că se va vinde cu bani gata în licitațiune publică 5100 kg. lână de oaie, la cererea lui Nicolae Băncilă locuitor în Rășinar, Nr. 514, reprezentat prin avocatul Dr. Ion Fruma, care lână fusese odată vândută lui Rozman Lázár și Nemes László, cari lână n'au primit-o. Licitațiunea se va ține în 6 Septembrie 1915 la casa vânzătorului din Rășinar sub Nr. 514, după amiază la orele 2 1/2. Nagyszeben, 30 August 1915.

Dr. Svastits Benő.
notar public. reg.

Privatiști,

cari vreau să depună examenul în școli civile cu limba de propunere maghiară, și pregătesc, pe lângă răspunderea mea, dau instrucție și la școlari ordinari. Adresa la administrație. 2185

Ași învăța românește

dela o damă română. Care posedă limba și gramatica. Oara honorată cu 2 cor. Oferte de trimis sub „Magyar“ Postrestante, poșta principală. 2185

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

28 Coroane stânenul în pădure. 230 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

200 Cor. Vagonul cu 10000 Kgr. capete (darabe), remase dela slipuri și dela doage diferite mărimi. Pădurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu
Vurpod lângă Sibiu, (Nagyszeben).

Anunț.

Pentru fabrica de cherestea din Brezolu, (România) se caută un învățător care să poată preda învățământul în cele 4 clase primare, în limba germană și română.

Canonastera limbii române în conversatie și scris este obligator. Salariul este de 200 Lei lunar, plus locuință, luminat și lemna pentru încălzit. 2171

Ofertele se vor adresa la „Lotru“ Toc. anon. rom. pentru exploatarea de păduri. Brezoiu Jud. Valcea.

Cafe de faur și doi focuști

afă loc statică cu plată bună la CARL WEINDEL Sibiu, Strada Șagana 19 Tot aici se primesc rotari, și ucenici poleitori (Lackierer) sub conducția fabricii.

75.000 oroloage!

Din cauza războiului sunt silita până în vânzare 100.000 de oroloage din argint imitat cu mașinarie Anker-Remont, excelentă așezată în Rubine, pe lângă prețul de batjocură de: 1 buc. K. 3.50, 2 buc. K. 6.50, 6 buc. K. 17.50, 12 buc. 33.50. Așadar ni-mene să nu întrelasă această ocaziune de a-și comanda acest orologiu

excelent și într'adevăr de jumătate cinstit. Comandă numai decât, pentru că în scurt timp vor fi toate vândute, 3 ani garanție în scris. Trimite pe lângă rambursă prin

Simon Lustig

Urenfabrikslager, Neu Sandez 30.

Anunț!

Unul sau doi învățăcei de prăvălie afă aplicare momentan, condițiuni favorabile să recere să poseadă și limba maghiară sau germană.

Firma: Const. Ch. Bolog

Câmpeni—Topánfalva com. Turda Arieș.

Doi băeți

se primesc în franzolaria lui Stefan Moga, Sibiu, Bahngase. 2171

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12 recomandă p. t. publicului cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

scaste chiar acum, pentru halne de bărbați stofe indigene din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și halne de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pantaloni și „Raglam“, cari se afă totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de halne în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Nu uita

stimatelor cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unei inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că do-spre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin această contribuție și D-Ta în răspândirea și lățirea foilor noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ca această să te coste ceva mai mult.

Cel mai vechiu și mai mare institut
financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole,
Lugoș, Mediaș și Mureșosorheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.-
Fonduri de rezervă și penzuni	„ 2,350.600.-
Portofel de cambii	„ 17,700.000.-
Imprumuturi ipotecare	„ 12,400.400.-
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.-
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,600.000.-

Primește depuneri
spre fructificare cu **5-5** $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$

după termenul de abdicere, plătiind însuși darea de interes

execută asemnări de bani la America
și îngrijește încasări de cecuri și asigurațiuni
asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri
de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și
prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele
și agenturile institutului.

702

Direcțiunea.

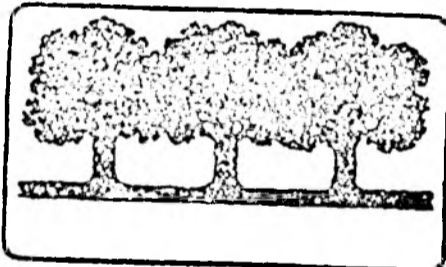
≡ Berea albă și neagră din ≡
Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
caro cunosc.
Atât la oraș
cât și la sate

124

Că berea
noastră e
foarte căuta-
tă se poate
vedea și de
acolo că cum-
părătorii se
înmulțesc
mereu

„FOAIA POPORULUI“

pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceea-
ce aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orien-
tare, n urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul
abonamentului este: **2 cor.** pe timp de 5 luni
de zile.

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim pre-
țul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că
suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2
cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altun-
deva tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un
oraș ori sat din lăuntrul Monarhiei austro-ungare, se
face gratuit; e destul a scrie nouă adresă pe o carte
postală, unde să se spună însă și adresa de mai înainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă,
cari doresc să trimită Foaia la vr'un neam sau cunoscut de pe
câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

MOBILE lucrate solid și
conștiențios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, A.A.A.A.

str. Sării 37

Specialist în:

≡ MOBILE DE TOT FELUL ≡
pentru tinere nou căsătorite, mobilări
de hoteluri, vile, institute, ca-
fenele și restaurațiuni

≡ Telefon Nr. 47 ≡ cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

Crema de dinți

KALODONT

70 filleri

RENUMITELE

GHETE TURUL

CONDUC PRETUTINDENI

„TURUL“

Fabrică de ghetă
societate pe acții
în TIMIȘOARA.

Cea mai mare fabrică
de ghetă în monarhie.

130 sucursale proprii.

Anual se fabrică:

900.000 părechi.

1200 muncitori și
împiegați.

Magazin sucursală: în SIBIU, — Strada Cisnădiei Nr. 31